

Grundskolenämndens verksamhetsplan 2024

---

1 Innehållsförteckning

2	Inledning	3
3	Förutsättningar	4
3.1	Organisationskultur	4
3.2	Grundskolenämndens grundläggande principer för en hållbar skolorganisation	5
3.3	Slutsatser från huvudmannens systematiska kvalitetsarbete	5
4	Grundskolenämndens mål	7
4.1	Mål och uppdrag från kommunfullmäktige	7
4.2	Grundskolenämndens förstärkningsområden och strategier	8
4.2.1	Ökad kvalitet i undervisning för att öka elevers kunskapsresultat.....	8
4.2.2	Tydligare ansvar, styrning och ledning	9
4.2.3	Ökad likvärdighet.....	10

2 Inledning

Kommunfullmäktiges budget är Göteborgs Stads övergripande styrdokument och ska styra stadens utveckling. Kommunfullmäktige beslutade om budget för 2024 den 9 november 2023. Kommunfullmäktiges budget innehåller utöver ekonomisk tilldelning även mål och uppdrag som riktas till nämnder och styrelser. Enligt Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll ska förvaltningen utarbeta förslag till budget och verksamhetsplan med utgångspunkt i fullmäktiges budgetbeslut, reglementet samt andra relevanta styrande dokument.

Grundskolenämndens budgethandling beskriver i huvudsak ekonomiska ramar och resursfördelning inom förvaltningen. Verksamhetsplanen syftar till att redogöra för grundskolenämndens riktning och prioriteringar för att nå god måloppfyllelse under kommande år.

Verksamhetsplanen inleds med en beskrivning av viktiga förutsättningar. Därefter beskrivs de mål och uppdrag som kommunfullmäktige har riktat till grundskolenämnden samt hur grundskolenämnden omhändertar dessa mål i form av strategier kopplade till nämndens förstärkningsområden.

3 Förutsättningar

2024 är på många vis ett utmanande år då det är extra viktigt att nämnden säkerställer en samlad styrning utifrån budget och verksamhetsplan. Nämndens kvalitetsarbete pekar på fortsatt behov av att stärka förutsättningar för att fler elever ska lyckas i skolan. Samtidigt behöver nämnden säkra en ekonomi i balans för att säkra långsiktiga ekonomiska förutsättningar för organisationen.

Det långsiktiga förändringsarbetet ska präglas av de grundläggande principer som nämnden har fattat beslut om för att skapa en hållbar skolorganisation i Göteborgs Stad. Arbetet kommer att kräva prioriteringar och kontinuerlig dialog i hela styrkedjan.

I följande avsnitt beskrivs viktiga förutsättningar och utgångspunkter för de prioriteringar som görs inom ramen för grundskolenämndens verksamhetsplan 2024.

3.1 Organisationskultur

För att lyckas med uppdraget är alla medarbetare och chefer inom förvaltningen viktiga. Alla medarbetare behöver känna till nämndens övergripande mål och göras delaktiga i att utveckla verksamheten, oavsett var i organisationen man befinner sig. Denna förväntan omfattar alla medarbetare och chefer och återspeglas både i stadens fyra förhållningssätt och i de kulturbärande principerna som anges i grundskolenämndens riktlinje för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Tillsammans ringar dessa förhållningssätt och principer in en önskad organisationskultur att sträva mot. Att stärka organisationskulturen syftar i grunden till att stärka kvalitet och resultat i verksamheten.

**Vi vet vårt
uppdrag och vem
vi är till för**

Vi bryr oss

**Vi arbetar
tillsammans**

Vi tänker nytt

De kulturbärande principerna bidrar till att samla medarbetarna i organisationen kring gemensamma synsätt och beteenden som leder verksamheten mot målen och kan ses som ett sätt att levandegöra stadens förhållningssätt. Principerna handlar bland annat om att tydliggöra roller och mandat för att möjliggöra ansvarstagande på alla nivåer. Principerna tydliggör också att dialog är en förutsättning för att bygga tillit mellan funktioner och nivåer och för att skapa ett förtroendefullt klimat

samt att självvärdering ska vara en naturlig del för att utveckla verksamheten. Ledare som genom sitt agerande stödjer dessa principer och organiserar för att få ihop delar till en helhet, är en avgörande faktor.

Nämndens riktlinje för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete och dess kulturbärande principer

- Roll- och ansvarsfördelning
- Dialog och tillit
- Ledarskap för kvalitetsarbete
- Förtroendefullt klimat
- God uppföljningskultur
- Självvärdering

3.2 Grundskolenämndens grundläggande principer för en hållbar skolorganisation

Grundskolenämnden bildades 2018 och sen dess har det pågått ett kontinuerligt förändringsarbete. Nya verksamheter har tillkommit, stadens organisation har förändrats och nämnden har därtill angett en tydlig riktning för hur skolorganisationen i Göteborgs Stad ska bli mer hållbar och robust på sikt.

Grundskolenämnden har fattat beslut om grundläggande principer med syftet att skapa en hållbar skolorganisation som har bättre förutsättningar att arbeta utifrån nämndens förstärkningsområden både vad gäller pedagogisk utveckling, strategisk kompetensutveckling och ekonomisk hållbarhet. Principerna omfattar bland annat skolors storlek, elevantal, organisering av elevhälsa, tillgång till anpassad grundskola och resursskolor.

Flera förändringar är redan påbörjade medan andra delar av genomförandet kommer att ske stegvis under många år för att säkra kontinuitet. Genom nämndens verksamhetsplan tydliggörs vilka förändringar som kommer att vara i särskilt fokus under 2024. Förändringsarbetet för en hållbar skolstruktur behöver fortgå under många år framöver och har bäring på flera styr- och ledningsprocesser inom nämndens ansvarsområde. Grundskoleförvaltningen behöver därför kontinuerligt värdera och prioritera vilka förändringssteg som ska ske inom närtid och som kräver särskild uppföljning.

3.3 Slutsatser från huvudmannens systematiska kvalitetsarbete

Nämndens verksamhetsplan bygger till stora delar på underlag och analys utifrån det systematiska kvalitetsarbetet. Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete har utvecklats det senaste året, både vad gäller struktur av dialog som uppföljningsform som rapportering och analys på olika nivåer. Viktiga slutsatser som även var i

fokus under 2023 handlade om elevers kunskapsresultat inom grundskola och anpassad grundskola, fortsatt behov av nya arbetssätt för att nå ökad likvärdighet samt vikten av elevhälsans delaktighet i det systematiska kvalitetsarbetet.

Sammantaget framstår fortsatt stora skillnader i kunskapsresultaten inom staden och mönstret sedan tidigare år kvarstår – skolor där eleverna har socioekonomiskt sämre förutsättningar uppnår i regel lägre kunskapsresultat, även om det finns viss variation inom gruppen. Uppföljningen visar även att elevers kunskapsresultat i Göteborgs Stads skolor som helhet är låga i förhållande till andra kommuner, samtidigt som kostnaden per elev är hög.

Trots en resursfördelningsmodell med en, jämfört med andra kommuner, stor andel omfördelning baserat på socioekonomiska förutsättningar bedömer förvaltningen att kraftfulla åtgärder fortsatt behöver genomföras för att nå en ökad likvärdighet mellan skolor. Det handlar om tidiga stödinsatser för elever som inte når fullgoda kunskapsresultat, en utifrån elevernas behov utvecklad undervisning och en mer tillgänglig lärmiljö. Det är tydligt att elever med de allra svagaste studieförutsättningarna i ett tidigt skede i skolgången fortsatt behöver prioriteras högt för att kompensera för svaga språkliga färdigheter. Det finns ett fortsatt behov av att huvudmannens riktar ytterligare fokus och uppmärksamhet åt de skolor som har de största utmaningarna, vilket beskrivs närmare i kommande avsnitt.

Undervisningens kvalitet behöver stärkas generellt genom ett starkare ämnesdidaktiskt fokus i framför allt matematik och svenska som andraspråk, liksom ett fortsatt arbete för en skola på vetenskaplig grund.

Det finns en insikt i verksamheten om att det främjande och förebyggande elevhälsoarbetet blir som bäst när skolledare leder och organiserar detta på ett sätt som inkluderar alla professioner. Det systematiska kvalitetsarbetet behöver dock fördjupas och bättre ta tillvara elevhälsans kompetens. Arbetet försvåras av personalbrist, framför allt i skolor som ligger i socioekonomiskt utsatta områden, så kallad högindexskolor.

Sammantaget kan förvaltningen också konstatera att värdegrundsarbetet behöver stärkas utifrån läroplanens uppdrag kring normer och värden. Antalet anmälda kränkningar har ökat i jämförelse med föregående läsår. En av förklaringarna till ökningen kan vara höjd kompetens när det gäller vad som åligger skolan om en kränkning sker. Fler anmälningar om kränkande behandling behöver således inte betyda att det under det senaste läsåret förekommit fler kränkningar än tidigare. Det kan snarare vara så att fler skolor systematiserat sitt arbete med att anmäla och utreda de kränkningar som sker. Förvaltningen behöver fortsatt stärka och stödja fungerande systematik i värdegrundsarbetet som är en del av varje skolas systematiska kvalitetsarbete.

4 Grundskolenämndens mål

Grundskolenämndens övergripande syfte är att ge alla elever inom grundskola och anpassad grundskola likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i skolan. Utbildningen ska främja alla elevers utveckling och lärande samt livslång lust att lära.

I följande avsnitt anges de mål och uppdrag som kommunfullmäktige riktar till grundskolenämnden i budget för 2024. Grundskolenämnden omhändertar kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för att etablera de tre förstärkningsområdena med tillhörande strategier. Utgångspunkter i planeringen har varit att hålla i de tre förstärkningsområden som funnits med från 2018 då grundskolenämnden bildades samt att fortsätta det förändringsarbete av förvaltningskultur och struktur som syftar till att tydliggöra styrning och ledning, bidra till bättre förutsättningar för ökad kvalitet och likvärdighet.

4.1 Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges budget för 2024 pekar ut en riktning utifrån sju övergripande mål som gäller för samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Därtill finns skrivningar i budgetens löptext som ger riktning för nämnden att förhålla sig till. Målen gäller för hela mandatperioden och måluppfyllelse ska eftersträvas snarast möjligt. Tre uppdrag riktas direkt till grundskolenämnden.

Kommunfullmäktiges budget är förändringsinriktad och beskriver huvuddrag av vad som ska förändras i verksamheterna. Planer, program, riktlinjer, uppdrag och policydokument som kommunfullmäktige, nämnder och styrelser har antagit ska följas och genomföras, men är underordnade budgeten.

Kommunfullmäktiges mål

- 1 Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet.
- 2 Segregationen i Göteborg ska brytas.
- 3 Göteborg ska klara kompetensförsörjningen.
- 4 Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist
- 5 Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald.
- 6 Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.
- 7 Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.

Uppdrag riktade till grundskolenämnden

- 1 Grundskolenämnden får i uppdrag att säkerställa att skolan är helt avgiftsfri och inte kräver att barn tar med sig matsäck eller mellanmål i fritidsverksamheten.
- 2 Grundskolenämnden får i uppdrag att säkerställa tillgång till gratis mensskydd på alla Göteborg Stads skolor från årskurs 7–9.
- 3 Grundskolenämnden får i uppdrag att öka samverkan med andra aktörer i syfte att öppna fritidsklubbar eller liknande aktiviteter utanför skoltid för barn i åldrarna 10–12 år.

4.2 Grundskolenämndens förstärkningsområden och strategier

Grundskolenämnden bedömer att det pågår arbete som bidrar till samtliga av fullmäktiges mål. Här i verksamhetsplanen beskrivs nämndens tre förstärkningsområden med tillhörande strategier under 2024. Strategier och prioriteringar bygger på huvudmannens systematiska kvalitetsarbete och beskriver en övergripande inriktning på de insatser som nämnden avser att genomföra för att nå längre inom respektive förstärkningsområde och för att omhänderta kommunfullmäktiges ambition.

Ökad kvalitet i undervisningen	Tydligare ansvar, styrning och ledning	Ökad likvärdighet
Strategier	Strategier	Strategier
Stärka didaktisk utveckling utifrån skolors resultat och vetenskaplig grund	Stärka förutsättningar för bärkraftig och framgångsrik förvaltnings- och skolorganisation	Rikta stödjande åtgärder för att minska pedagogisk segregation
Stärka värdegrundsarbete och insatser för trygghet och studiero	Stärka förutsättningar för hållbart ledarskap och medarbetarskap	Stärka kompetensförsörjningen
	Stärka förutsättningar för chefers organisering och resursplanering	Stärka samverkan inom staden
		Öka tillgängligheten till kulturskolan

Förvaltningen kommer under årets början ytterligare konkretisera strategierna och föra en kontinuerlig dialog med nämnden om genomförande, uppföljning och måluppfyllelse.

4.2.1 Ökad kvalitet i undervisning för att öka elevers kunskapsresultat

Grundskoleförvaltningens första förstärkningsområde syftar till att undervisningens kvalitet ska öka. I verksamhetsplan 2024 ser förvaltningen bland annat ett behov av att från huvudmannen ta ökat ansvar för didaktisk utveckling.

Strategier

Stärka didaktisk utveckling utifrån skolors resultat och vetenskaplig grund

Mötet mellan lärare och elev är avgörande för elevers lärande. Skolans uppdrag innefattar såväl elevernas kunskapsmässiga utveckling i skolans olika ämnen som utveckling av normer och värden, främjande av välmående samt elevernas lust att lära. För att stärka elevernas kunskaper och lärande behövs flera dimensioner i undervisningen. Det krävs lärare med goda ämneskunskaper för att kunna möta elevernas olika kunskapsmässiga utveckling, kunskap i och om didaktiska aspekter samt ledarskaps- och relationskompetens för framgångsrik undervisning.

Stärka värdegrundsarbete och insatser för trygghet och studiero

Grundskolenämnden behöver fortsätta stärka arbetet med läroplansområdet normer och värden som en del i det systematiska kvalitetsarbetet. Det handlar både om att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö som är trygg och ger studiero men också en miljö där elever kan utvecklas utifrån och lära om demokratiska värderingar.

Att stärka arbetet med trygghet innefattar många olika professioner i och runt en skola. Samarbetet med socialtjänsten ska stärkas för att komplettera skolornas eget arbete för trygghet och studiero. På skolorna behöver elevhälsans del i det systematiska kvalitetsarbetet stärkas för att bidra till ett främjande och förebyggande perspektiv.

4.2.2 Tydligare ansvar, styrning och ledning

Grundskoleförvaltningens andra förstärkningsområde syftar till att skapa struktur och kultur som stödjer och skapar förutsättningar för arbetet med att öka elevernas lärande och måluppfyllelse. Det handlar bland annat om att alla nivåer i styrkedjan har fokus på de nationella målen, att tydliggöra uppdrag, roller och ansvar.

Strategier

Stärka förutsättningar för bärkraftig och framgångsrik förvaltnings- och skolorganisation

Förvaltningsorganisationen behöver ständigt förbättras och anpassas för att skapa bästa förutsättningar för skolorna. Uppföljningar, genomlysningar och följerforskning som nämnd och förvaltning har genomfört visar på vikten av tydligare styrning, ledning, processer och ansvarskultur i hela grundskoleförvaltningen. En viktig del är det pågående arbetet med effektivare styr- och stödprocesser. Under 2024 kommer därför förvaltningsorganisationen att förändras vilken innebär en till delar förändrad avdelningsorganisation och förvaltningsledning. Förändringsarbetet kommer att ske i två faser, där fas två ska präglas av en bred dialog.

I den skolenhetsorganisation som verkställdes 2021 ingick förändrad ledning och styrning och nya skolenheter och skolområden bildades. Styrkedjan och organiseringen förändrades också genom att rektorer blev chefer för biträdande rektorer. Det påverkade styrningen mellan huvudman och rektor. Förändringarna bygger på de *grundläggande principer* som grundskolenämnden har fattat beslut om för att skapa en hållbar skolorganisation i Göteborgs Stad. Det kvarstår dock stora skillnader i förutsättningar och organisering, och få skolor och skolområden uppfyller idag de principer om bärkraftighet som nämnden har beslutat om.

Många organisatoriska förändringar krävs framåt för att uppnå likvärdiga planeringsförutsättningar i staden. Förvaltningen behöver därför fortsätta arbetet för att genomföra de grundläggande principerna. Det är ett arbete som kommer att sträcka sig över många år framöver och påverka såväl elever, personal som centrala processer. Därför krävs det återkommande värdering som bygger på nämndens kvalitetsarbete om av vad som är särskilt viktigt att genomföra både på kort och lång sikt. Under 2024 kommer nämnden särskilt att prioritera fortsatt utveckling av större skolområden som klarar av att ha en långsiktig bärkraftighet.

Grundskolenämndens och lagstiftningens grundläggande utgångspunkt är att stöd till elever, så långt det är möjligt, ska ske så nära den ordinarie undervisningen som möjligt. För att verka för inkludering och delaktighet och minska behovet av särskilning ska förvaltningen stödja rektorerna i att vid behov starta och kvalitetssäkra särskilda undervisningsgrupper vid skolenheterna i skolområdet och ta hänsyn till det i kapacitetsplanering. I verksamhetsplanen för 2024 planerar nämnden för en övergång från dagens centrala organisering av särskilda undervisningsgrupper till lokala undervisningsgrupper inom utbildningsområdena. Nämnden prioriterar även att starta resursskolor med individuellt anpassad lärmiljö för elever med omfattande och varaktigt särskilt stödbehov.

Stärka förutsättningar för hållbart ledarskap och medarbetarskap

Förvaltningen ska stärka förutsättningar för ett hållbart ledarskap och medarbetarskap. De kommande åren krävs ett förändringsarbete som berör många medarbetare i organisationen och det krävs återkommande uppföljning och dialog om hur arbetsmiljön påverkas. Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska vara ett stöd i att utveckla verksamheten med en god arbetsmiljö.

Förvaltningen ska stödja chefer genom att tillgängliggöra arenor, verktyg, kommunikationsvägar och kompetens-utvecklingsinsatser i arbetet med att leda förändring. Vid förändring av uppdrag är det av vikt att värdera krav och resurser samt skapa tydlighet kring roller och ansvar.

Förvaltningen ska stärka organisatoriska förutsättningar som kan omhänderta grunduppdraget och där olika professioner kan bidra till att utveckla elevers lärande och utveckling.

Stärka förutsättningar för chefers organisering och resursplanering

En föränderlig omvärld förutsätter förmåga att kunna justera organisering och processer vilket ställer krav på både chefer och medarbetare. Förvaltningen behöver fortsätta utveckla organisation, struktur och kultur för att bli mer effektiva. Nämndens systematiska kvalitetsarbete visar på ökade behov av att chefer är skickliga på att organisera och resursplanera sin verksamhet, även vid ändrade förutsättningar. Personal är den största kvalitetsfaktorn och här behöver förvaltningen i högre grad utveckla och samordna funktioner som kan stötta rektor utifrån välgrundade beslutsunderlag som elevernas måluppfyllelse, elevflöden och tillgänglig budget.

4.2.3 Ökad likvärdighet

Förstärkningsområdet ökad likvärdighet handlar om att säkerställa att alla elever får tillgång till undervisning av hög kvalitet oavsett elevernas olika förutsättningar. Skolan ska verka kompensatoriskt med mål att uppväga skillnader för elever att tillgodogöra sig utbildningen.

Strategier

Riktade stödjande åtgärder till skolor i socioekonomiskt utsatta områden

Grundskolenämndens resursfördelningsmodell syftar till att fördela ekonomiska resurser till stadens skolor på ett sätt som tar hänsyn till elevernas olika förutsättningar och behov och utgör därmed en kompensatorisk åtgärd. Fortsatt när

elever på skolor i socioekonomiskt utsatta områden i regel betydligt lägre kunskapsresultat. Sådana skolor har också i genomsnitt lägre andel lärare med legitimation, högre personalomsättning, lägre närvaro, fler elever som byter skola under läsåret och lägre inskrivningsgrad i fritidshemmet.

Resursfördelningsmodellen räcker alltså inte som kompensatorisk åtgärd utifrån rådande förutsättningar. Den pedagogiska segregationen är påtaglig och behöver vara allas angelägenhet. Grundskoleförvaltningen behöver därför fortsatt anpassa sin organisation för att kunna rikta väl avvägda insatser och kompetens utifrån de behov som föreligger. Under 2024 ska arbetet med två pilotskolor utvecklas för att undersöka vilka förutsättningar som behövs för att bidra till ökad likvärdighet.

Stärka kompetensförsörjningen för ökad likvärdighet

Personalstabiliteten ska öka genom goda anställningsförhållanden på arbetsplatsen, exempelvis gällande ledarskap, arbetsmiljö och förutsättningar för delaktighet i planering och utveckling. Särskilt fokus ska läggas på att minska den pedagogiska segregationen avseende skolor i socioekonomiskt utsatta områden. Det gäller både behöriga och kompetenta lärare men även andra viktiga personalgrupper, exempelvis inom elevhälsan. Ett annat viktigt fokusområde är att stärka tillgången till speciallärare inom anpassad grundskola.

När det råder brist på yrkeskategorier behöver förvaltningen utveckla nya sätt att organisera verksamheten och ge stöd till befintliga medarbetares kompetensutveckling, för att verksamheten ska kunna upprätthållas och utvecklas.

Stärka samverkan inom staden

En fullgjord skolgång är angelägen för fler aktörer än grundskoleförvaltningen. Det finns ett starkt dubbelriktat samband mellan studieresultat och hälsa. Goda resultat leder till bättre hälsa och god hälsa ger bättre förutsättningar att nå kunskapsmålen. För att elever ska få rätt stöd i rätt tid behöver skolan samverka med andra aktörer och bygga hållbara strukturer för samordnade insatser. Det kan vara svårt att prioritera det förebyggande arbetet när verksamheter ska spara på resurser men tillsammans kan barn och ungas behov lättare tillgodoses.

Grundskoleförvaltningen behöver fortsatt hålla i representation och facilitering av samverkansforum för barn och unga med berörda aktörer kring de verksamhetsnära samverkansbehoven utifrån bland annat skola som arena/lights on, skolsocial problematik och stöd till vårdnadshavare.

Öka tillgängligheten till kulturskolan

Kulturskolan är en viktig verksamhet för att bidra till barns och ungas rätt till meningsfull fritid och möjlighet att delta i kulturell verksamhet. Verksamhet ska förläggas på barns och ungas fria tid, på lov och helger. Utbudet ska innehålla en mångfald av kulturella och konstnärliga uttryckssätt. Funktionalitet, socioekonomi och familjesituation kan påverka möjligheten att delta. Kulturskolan ska arbeta för breddat deltagande och att nå prioriterade målgrupper som idag inte nås av verksamheten. För att stärka barns och ungas rätt till kultur ska verksamhetsområdet Kultur och skolan samverka.